

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

GLOBAL YAPI ELEMANLARI SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/17557)

Karar Tarihi: 8/11/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM
Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR
Osman Alifeyyaz PAKSÜT
Muammer TOPAL
M. Emin KUZ
Raportör : Özgür DUMAN
Başvurucu : Global Yapı Elemanları Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
Vekili : Av. Kazim ÖZER

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, bir kamu hastanesi aleyhine başlatılan bir icra takibinde alacağın ödenmemesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 7/11/2014 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.
6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüş bildirmemiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:
8. Başvurucu bir kamu hastanesi aleyhine 34.702 TL asıl alacak ve 1.081,26 TL işlemiş faiz olmak üzere toplam 35.783,26 TL alacak üzerinden 22/12/2012 tarihinde ilamsız icra takibi talebinde bulunmuştur. Takip talebinin dayanağı olarak 31/8/2012 tarihli ve 31.547 TL bedelli fatura ile 6/4/2012 tarihli ve 49.984 TL bedelli (bu faturadan kalan 3.155 TL bedel) fatura gösterilmiştir. Takip talebi üzerine İstanbul 10. İcra Dairesince (İcra Dairesi) örnek 7 sayılı ödeme emri düzenlenerek borçluya gönderilmiş, 26/12/2012 tarihli takip, süresinde itiraz edilmediğinden kesinleşmiştir.

9. Borçlu tarafından 7/1/2013 tarihinde 37.279,53 TL tutarında bir ödeme yapılmıştır. Alacaklı başvuru talebi üzerine kalan borç miktarı üzerinden Kamu Hastaneleri Kurumu aleyhine 9/1/2013 tarihli birinci haciz ihbarnamesi gönderilmiştir. Sağlık Bakanlığı bunun üzerine 17/2/2014 tarihinde İstanbul Anadolu 13. İcra Hukuk Mahkemesinde (Mahkeme) icra işlemini şikâyet etmiştir. Şikâyet dilekçesinde, Kamu Hastaneleri Kurumunun ayrı bir tüzel kişiliğinin bulunmadığı ve ayrıca kamu mallarının haczedilemeyeceği belirtilerek, haciz ihbarnamesinin iptal edilmesi talep edilmiştir.

10. Mahkeme, 7/8/2014 tarihinde şikâyetin kabulü ile İcra Müdürlüğü tarafından gönderilen birinci haciz ihbarnamesinin iptaline karar vermiştir. Kararın gerekçesinde, Kamu Hastaneleri Kurumunun tüzel kişiliğinin olmadığı, bunun ise icra memuru tarafından kendiliğinden dikkate alınması gereken işlemlerden olup kamu düzenini ilgilendirdiğinden süresiz şikâyete tabi olduğu kabul edilmiştir.

11. Başvurucunun talebi üzerine İcra Müdürlüğü, kalan takip borcunun 7 gün içinde ödenmesi ihtarını içerir bir muhtırayı Sağlık Bakanlığına göndermiş, bu muhtıra 21/10/2014 tarihinde tebliğ edilmiştir.

12. Başvurucu 7/11/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

13. İcra Müdürlüğünden dosyanın güncel hesabı istenilmiş olup 9/5/2017 tarihli dosya hesabına göre 3.587,98 TL tutarında bakiye borcun bulunduğu bildirilmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

14. Mahkemenin 8/11/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

15. Başvurucu, bir kamu kurumundan olan alacağının kesinleşmiş olmasına rağmen kısmen ödenmemesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

16. Anayasa'nın 35. maddesi şöyledir:

“Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.

Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz.”

17. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucu, mülkiyet hakkının ihlali iddiası yanında adil yargılanma hakkının da ihlal edildiğini öne sürmektedir. Ancak başvuru talebinin, kendisi için ekonomik bir değer ifade eden kesinleşmiş alacağının kısmen kamu kurumunca ödenmemesi olduğu dikkate alındığında, başvuru talebinin belirtilen ihlal iddialarının mülkiyet hakkı kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

18. Başvurucu ayrıca aynı iddialarla eşitlik ilkesinin ihlal edildiğinden de yakınmaktadır. Ancak ayrımcılık iddiasının ciddiye alınabilmesi için başvuru talebinin kendisi ile benzer durumdaki başka kişilere yapılan muamele ile kendisine yapılan muamele arasında bir farklılığın bulunduğunu ve bu farklılığın meşru bir temeli olmaksızın sırf ırk, renk, cinsiyet, din, dil, cinsel yönelim ve benzeri ayrımcı bir nedene dayandığını makul delillerle ortaya koyması gerekmektedir (*Onurhan Solmaz*, B. No: 2012/1049, 26/3/2013, § 33). Somut olayda ise başvuru talebinin bu yöndeki iddialarını temellendirecek somut bulgu ve kanıtlar ortaya koyamadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle eşitlik ilkesi yönünden herhangi bir inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

19. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir nedeninin de bulunmadığı anlaşılan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

20. Anayasa'nın 35. maddesinin birinci fıkrasında "*Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir*" denilmek suretiyle mülkiyet hakkı güvenceye bağlanmıştır. Anayasa'nın anılan maddesiyle güvenceye bağlanan mülkiyet hakkı, ekonomik değer ifade eden ve parayla değerlendirilebilen her türlü mal varlığı hakkını kapsamaktadır (AYM, E.2015/39, K.2015/62, 1/7/2015, § 20). Bu bağlamda, mülk olarak değerlendirilmesi gerektiğinde kuşku bulunmayan menkul ve gayrimenkul mallar ile bunların üzerinde tesis edilen sınırlı aynı haklar ve fikri hakların yanı sıra, icrası kabil olan her türlü alacak da mülkiyet hakkının kapsamına dâhildir (*Mahmut Duran ve diğerleri*, B. No: 2014/11441, 1/2/2017, § 60).

21. Bir alacağın mülkiyet hakkı kapsamında değerlendirilebilmesi için mahkeme hükmüne dayanması şart olmayıp belirli, kesin ve icra edilebilir mahiyette olması gerekli ve yeterlidir. Nitekim somut olayda başvurucu fatura alacağına dayalı olarak ilamsız icra takibi başlatmış olup borçlu idare tarafından süresinde itiraz edilmediğinden takip kesinleşmiştir. Hatta borçlu idare, bu borcun 37.279,53 TL tutarındaki kısmını da ödemiştir. Borcun kalan kısmının varlığı ile ilgili olarak taraflar arasında bir uyuşmazlığın da bulunmadığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla alacağın belirli, kesin ve icra edilebilir mahiyette olduğu dikkate alındığında, başvurunun mülkiyet hakkının varlığı konusunda bir tereddüt bulunmamaktadır. Ancak başvurunun bu alacağının icra dosyasındaki güncel hesaba göre 3.587,98 TL tutarındaki kısmı hâlen ödenmemiş durumdadır.

22. Anayasa Mahkemesinin daha önceki kararlarında icra edilebilir bir alacağın da mülkiyet hakkı kapsamında korunan ekonomik bir değer ifade ettiği kabul edilmiştir. Ayrıca kamu kurum ve kuruluşlarınca böyle bir alacağın hiç ödenmemesi ya da ödenmesinin uzun sürmesinin mülkiyetten barışçıl yararlanma hakkına müdahale teşkil ettiği ve bu müdahale nedeniyle oluşan belirsizliğin ise mülkiyet hakkının ihlaline neden olduğu sonucuna varılmıştır (*Kenan Yıldırım ve Turan Yıldırım*, B. No: 2013/711, 3/4/2014, §§ 55-75; *Şenal Haylaz*, B. No: 2013/3457, 25/2/2015, §§ 60-79).

23. Somut olayda bu ilkelerden ayrılmayı gerektiren bir durum söz konusu olmayıp başvurunun icra edilebilir nitelikteki kesinleşmiş alacağının idare tarafından borcun varlığının da kabul edilmesine rağmen yaklaşık dört yıl beş ay geçtiği hâlde tamamıyla ödenmemesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna varmak gerekir.

24. Açıklanan gerekçeyle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

25. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

26. Başvurucu, maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

27. Somut olayda mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

28. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya taleple de bağlı kalınarak net 2.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

29. Ayrıca başvurunun mülkiyet hakkının ihlalinin sonuçlarının giderilmesi bakımından kararın bir örneğinin ilgili idareye gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

30. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucunun mülkiyet hakkının ihlalin sonuçlarının giderilmesi bakımından kararın bir örneğinin Sağlık Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE,

D. Başvurucuya net 2.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

E. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

F. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucuların Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 8/11/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ